

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЕНГЕШ

Хайырланыучула табийгъат газ ючюн тёлемегенлерини юсюнден ачыкъ эмда къаты сёлешиу

Къабарты-Малкъарны Башчысы Ю.А. Коков «Газпром» ПАО-ну Директорларыны советини председатели В.А. Зубковну республикагъа ишчи жолоучулугъуну эсеплерине кёре кенгертилген кенгеш бардыргъанды. Анда хайырланыучула табийгъат газ ючюн төлемегенлерини проблемалары бла байламлы вопрослагъа къаралгъанды. Кенгешни ишине КъМР-ни премьер-министри Мусукланы А.Т., профиль министерстволаны бла ведомстволаны, низам сакълачу структураланы, «Газпром межрегионгаз Нальчик» ООО-ну эмда «Газпром газораспределение Нальчик» АО-ну таматалары, муниципал къуралыулары башчылары да къатышхандыла.

Республиканы оноучусу газ ючюн төлеуле бла байламлы болум тээрча болмагъанын белгилегенди. Жылыу-энергетика комплексни предприятияларында бу жаны бла уллу чурумла эсленмегенликге, табийгъат отлукъ ючюн жамаатны төлеулерни тынгысызлыкъ туудурады. Бек осал болум Бахсан шахардады, Бахсан, Лескен, Урвань районладады. Аны бла бирге жюз процентлик кёрюмдөлени Май район (104 процент), Элбрус район (88

процент), Прохладный шахар эм Прохладна район (79,4 процент), Нальчик шахар округ (70,5 процент) кёргозтедиле.

Баш сылтау, дегенди Коков, «Газпром межрегионгаз Нальчик» ООО-ну жер-жерли бёлумлерини бла жер-жерли администрациялары башчыларыны келишип тап бирге иш-лемегенлериндеди. Газ ючюн борчларын чиновникле, газ службаны ишчилери кеслери, бизнесменле, предпринимательле да төлемей тургъанларыны юсюнден шартла да асламдыла.

Тёленмеген газ, балай алып къарагъанда, урланган газды. Августда төлеулени 254 процентин жыяла эсек, табийгъат отлукъ кеп къоратылган сууукъ кезуде биз алай нек эталмайбыз деген сорууну берирге излейме. Не болуп къалады контролёрларыбызгъа, граждандларыбызгъа да? Аны сураты уа ангылашымлыды: объёмла ёседиле, уручулукъ да анга кёре кёбейеди эмда кирленген сууда бироз жюзерге онг чыгъады.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Таза жюрекден

КъМР-ни Башчысы Юрий Коков РФ-ни Президентини СКФО-да толугъа эркинликке келечиси Россейни Жигити Олег Белавенцевни туугъан кюню бла алгъышлагъанды

КъМР-ни Башчысы Юрий Коков РФ-ни Президентини СКФО-да толугъа эркинликке келечиси Россейни Жигити Олег Белавенцевни туугъан кюню бла алгъышлагъанды:

«Хурметли Олег Евгеньевич! Къабарты-Малкъарда жашагъанлары эмда кесими атымдан Сизни туугъан кюнюгъу бла алгъышлайма. Сизни бла бирге ишлерге онгум болгъанына бек къууанама. Сизни энчи кыйгъырууугъузу хайырындан Къабарты-Малкъар айныуу жолу бла барады, округну къоркыусуз регионларындан бириди, мында адамлары жашауларыны качествен сун игилендирирге алланган магъаналы проектле жашаугъа кийириледиле.

Саулукъ, эсенлик, Ата журтубузну хайырына ишигизде жангы жетишимле», - деп айтылады алгъышлауда.

Белгилеу

Тюбешину

Физкультураны бла спортну айныуларыны магъаналыкълары айтылгъанды

Тюнене Юрий Коков Олимпиаданы чемпиону, Россейни дзюдодан сыйлы устасы **Беслан Мудранов** бла тюбешгенди. Регионну башчысы аты айтылгъан спортчугъа 16 сентябрьде Нальчикде Россейни Дзюдодан чемпионатыны ачылууна хазырлануугъа энчи къатышханы ючюн ыразылыгъын

билдиргенди. Ушакъны чегинде саулукълу жашау бардырууну пропагандасын, асламлы спортну эм бийик жетишимли спортну айныуларын жалчытыргъа кереклиси да белгиленгенди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствогъа прес-службасы.

Регионда дзюдону терк бегейгинде кыйыны барды

Тюнене Правительствоу Юйюнде Юрий Коков Россейни дзюдодан жыйымдыкъ къауумларыны баш менеджери **Эцио Гамбой** бла тюбешгенди. КъМР-ни Башчысы аты айтылгъан спортчугъа республикагъа шүёк кез къарамы, энчи эс бургъаны эмда ётерик чемпионатны Къабарты-Малкъарда бардырыгъа сайлагъаны ючюн ыразылыгъын айтханды. Дзюдо, деп белгилегенди Коков, регионда жетишимли эм терк айныгъан

спортну бир тюрлюсюдо. Эцио Гамбой жаш тюёну спорт единборстволагъа сейри ёсе баргъанын белгилегенди. Аны оюмуна кёре, ол болум Кавказ халкълары фикирлерине, аланы жорек излемлерине келишгени бла байламды. Гамбойну мында тургъан кюнлерини программасында тренер къауумгъа юйрету семинарла да бардыла.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствогъа прес-службасы.

17 сентябрь - Агъач Мюлкде урунганлары кюню

4 бет

«Шаурдатха келсем, дуняда сезилмеген хауа бла солуйма, къарыу алама»

5 бет

Чамы-кюлкюсю, тепсеулери... оюмлары бла да бай оюн

6 бет

Хайырланыучула табийгат газ ючюн төлемегенлерини юсюнден ачыкъ эмда къаты сөлешю

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Низам сакълаучу структурадан ишлерин тийишлисича бардырыларын излейме. Ала законнга кере битеу болгъан мадарланы толусунлай хайырланыргъа керекдиле, коррупциячылыкъга да эс бурургъа. Бир орамда жамауатдан төлеулени 104 проценти жалчтылынганды, башхасында уа жалаңда 30 проценти жыйылганды дегенчалыкны болур амалы жокъду. Коллегаларым, аны юсюнден къаллай бир айтыргъа керекди?! Бизни борчларыбыз бирди. Кертчи контролёрла ишлеген жерледе быллай затла тюбемейдиле, ала кёрмегенча эселе, тюзюн айтагъ а, уручулукъга кеслери себеплик этселе, низам боллукъ тыйюлдо.

Адамла төлеулени тюз санамайдыла деп да тарыгъадыла. Мен аны бла келишеме. Бардыла аллай шартла. Алай болмаз

ючюн не зат этиледи? Бир зат да угъай! Нек дегенде контроль бардыргъан структураланы бир къаууму быллай болум бла жарашып къалады. Контролёрла буреуден асыры кеп ача ала эселе, ол ким болса да, биз аны билирге эм баямларгъа керекбиз. Адамла бла ишлерге тийишлиди.

Энци комиссия къуралыргъа керекди. Ары келип, белгили шартланы кёрнюзюрге онг болурча. Бизде уа къалай болады? Бир ненча машиналары, юйлерин болгъанла, алагъа Аллах сауликъ берсин, мен угъай демейме, болсада тинтиуле кёрнюзгенича, асламысында ала толусунлай төлемейдиле, бютюнда къолайсызыракъ жашагъанла бла тенгешдиргенде. Аны бла бирге уа контролёрла иш кёллюклерин кёбюсюнде пенсиячылары бла къолайсызылары юслеринде кёрнюзгенича. Гектарла бла жер юлюшлери,

талай гитче заводлары, торлюлюк объектиери болгъанла юслеринден айтханда уа, жарсыгъа, контролёрла ала эселемейдиле. Участковий да кёрмейди, муниципалитетни башчысы, газчыла да. Инсанланы сейирлерин а ким къорууларыкъды? Сагышларыгъа керекди да алай нек болады деп! Биринчиден, налогчулагъа, МВД-гъа, прокуратурагъа эм таматалагъа.

Мен угъай демейме, жержери, юйор бизнесни айнырына. Болсада төлерге керекди бузукълыкъга къошумчулукъ этмез ючюн. Адамладан урлап, счётчиклени эсеплерин кёбейтип неда уручулукъ юлюшге къошулгъанлары ючюн кёрнюзгенича асламыракъ жаза эселе, келигиз бирге ала тыяр мадарла излейик. Хыйлачылары ачыкълагъан материалла бардыла. Ала кимле болгъанлары жууукъ заманда

баямларыкъдыла. Ол адамла эртте ажащдыргъандыла кеслерини хуржунлары, къыралны ырысхысы къайсы болгъанын. Жалаңда кеслерине файда тюшюн ансы.

Жамауатны бир къаууму бизнесин артыкъ таза ниетли болмагъан контролёрланы болушлукълары бла айнытады. Боюнларына башхаланы борчлары салынганла уа, нек эсе да, аны ючюн төлерге керекдиле. Хар не да бек тынды. Газны урлагъан эселе, аны ючюн буреу төлейди. Ол ахчаны контролёрла адамланы араларында юлешедиле. Схема алай ишлейди. Не къадар алай бола барса, аллай бирге излемлери да кёбейе барады. Ала уа нек кёбейедиле? Жууапха тартылмайдыла да, андан. Биз мында низамны тохташдырыргъа борчлубуз, - дегенди Коков.

Халкъдан төлеуле аз жыйылгъанлары ючюн бюгюн къул-

лукъларындан Урвань (33,4 процент), Бахсан (33,4 процент) эм Лескен (41,4 процент) районлада ООО «Газпром межрегионгаз Нальчик» компанияны бёлюмлери башчылары А.А. Тагалегов, З.М. Кушхов, Э.Х. Гетеев эркин этилгендиле. Аны бла бирге муниципал къуралыуаны таматарларына эм тийишли жерледе къуллукъчулагъа да төлеуле бла болумну эсеплерине кере битеулю багъа берирге оную этилгенди.

Жыйылуда КЪМР-ни Правительствоосуни Председателини орунбасары **В.Х. Болотоков**, «Газпром межрегионгаз Нальчик» ООО-ну генеральный директору, «Газпром газораспределение Нальчик» АО-ну толтуруучу директору **В.А. Анастасов** да сөлешгендиле.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствоосуни пресс-службасы.

КЪУАНЧЛЫ ИШ

Ачылгъан мекамда археология музей, миллет-культура арала да кеслерине орун тапхандыла

Тюнене КЪМР-ни Башчысы **Юрий Коков** Къабарты-Малкъар къырал университети жаңгы окуу корпусуну къууанчлы халда ачылууна къатышханды. Энди вузну студентлери, быйыл а биринчи курска 4 мингден аслам абитуриент киргенди, шендюю излемлеге келишген мекамда билим аллыкъдыла. Жаш адамланы эмда университетни устазларын бу байрам бла алгъышларгъа КЪМР-ни Башчысыны Администрациясы таматасы **Мухамед Кодзоков**, Правительствоу башчысыны экинчиси - билим беруу, илму эм жаш төлюню ишлери жаны бла министр **Нина Емузова**, Нальчик шахарны мэри **Арсен Алакаев** эм башхала келген эдиле.

Юрий Коков, жыйылгъанлары алгъышлай, бу иш къуру университетте угъай, битеу республикагъа да магналы болгъанын чертгенди. Мекам а вузгъа 85 жыл эмда Къабарты-Малкъар кеси ыразылыгъы бла Россейге

лерин, окууу даражасы кётюрюлгенин кёрнюзгенича», - дегенди ол.

Республиканы оноучусу Россейни башка субъектлеринден эмда тыш къыралладан студентлени саны ёсгенин иги шартха санагъанды. Бюгюнлюкде анда къыралны 20 регионундан жаш адамла окуйдула. «Индиядан а 300 студент келгенди, ала асламы медицинагъа юйренеди. Кеслеринде вузла болгъанларына къарамай, жаш адамла бизни сайлагъанлары уа КЪМКУ-гъа этилген ышаныулукъгъа, мында билим берууно качествоу иги болгъанына шагъатлыкъ этеди», - деп къошханды эмда жаш адамланы энтта бир кере алгъышлап, алагъа билим алыуда жетишимле тежегенди.

Студентлени вузну ректору **Юрий Альтудов** да алгъышлагъанды. Ол чырмаулагъа, сынаулагъа да къарамай, КЪМКУ кесини даражасын тас этмегин, Россейни бийик билим берген бек

къатында Къырал Эрмитажны Шимал-Кавказ археология экспедициясы орналгъанды. Къонакъла бу отуугъа келгенде, анда археологлар тапхан сейир саууланы жаңгыртуу (реставрация) иш бара тура эди.

Экспедицияны башчысы **Юлия Марченко** айтханына кере, сауула скиф кезиуде этилгендиле. Анга уа юслеринде сейир накъышла да шагъатлыкъ этдиле. Университетни студентлери археологлары тинтиулерине тири къатышадыла. Ала реставратор деген усталыкъны алыргъа да боллукъдула.

Юрий Коков бу ишни магналылыкъын айттып, Къырал Эрмитажгъа ыразылыгъын билдиргенди. «Быллай дерсле студентлеге иги сынам береди, ала аны башка бир жерде табаллыкъ тыйюлдо. Биз битеудуния, рим культурагъа уллу эс бурабыз. Алай кесибизни тарыхыбыз да теренди, аны унутургъа жарамайды», - дегенди ол.

Жаңгы корпусу биринчи къатында уа Орус тили бла культураны илму-билим беруу арасы орналынды. Мында миллет кийимледен, халкъны тарыхындан кеп шартла жыйышдырылгъандыла. Адыгъ культураны бла адабиятны арасы уа Аслан Ципиновну атын журютеди. Ол адыгъ юйге уа халкъны ишленгенди, кесинде да халкъны жашау турмушу бла байламлы экспонатла кепдиюле.

Малкъар культураны Отарланы Керим атлы маданият арасы уа къонакълагъа, төреде болуучусу, хычинле бла тюбе-

генди. Ол университетде 2010 жылда ачылгъанын, аны баш борчу - таууланы культура хазналарын, аны тилин сакълау, ёсюп келген төлюню халкъны адетлерине бла төрелерине юйретүүдо.

Аны башчысы **Тюбейланы Светланы** айтханына кере, бери студентле дерследен сора суюноп келедиле. 2015 жылда уа федерал грант къытып, «Бешик жыр» деген фестивалны бардырыргъа къолдан келгенди. Аны чеклеринде сабий суратланы конкурсу да къуралгъанды. «Бюгюнлюкде уа бизни студентлерибиз Къазанда «Тюрккени алтынлары» жаш төлю форумгъа хазырланадыла. Ол 3-12 октябрде бардырыллыкъды», - дегенди ол.

Юрий Коков араны экспонатлары бла шагъырейленип, ала миллетни энчилигин билдиргенлерин айтханды эмда араны къуллукъчуларына мындан ары да жетишимле тежегенди.

Тюбейланы Светланыны бизге айтханына кере, ара жаңгы мекамгъа кётюрюлгени бла кёрмючно кенгертирге онг болгъанды. «Энди мында от жагъа да къуаргъа сюебиз», - дегенди ол.

Юрий Коков башка отуула бла да шагъырейленгенди. Мекамны къурулушу 2013 жылда башланганын айтырчады. Анга ахчаны федерал ара эмда вуз кеси бёлгендиле. Ол юч къатлыды, битеулю кенглиги 6,1 минг метрге жетеди. Кесинде да 32 отууда 960 адамгъа жер барды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

къошулгъанлы 460 жыл толгъанларын белгилеуно чеклеринде ачылады.

Республиканы Башчысы арт кезиуде бу окуу махкеме кенгергенин, иги жанына торленнгенин чертгенди. «Алай инфраструктура ёсгени бла бирге уа билим берууно качествоусун да кётюрюрге тийишлиди. Быйыл а окуучула Бир къырал экзаменде алгъан балла орта эсеп бла 63-65 процентге жетгенлери къууандырады. Алгъын ол 55-57 процент тенгли бир эди. Бу тарихле жаш адамларыбыз билимге итинген-

иги жюз учреждениясыны тизмесине киргенин, мындан ары да айнырыгъын чертгенди. «Университетни жаңгыртууно программасы жарашдырылгъанды. Ол жашауда бардырыла, тизмени аллына чыгаргъа онгубуз боллукъду», - дегенди ол.

Ызы бла Юрий Коков бла Юрий Альтудов къызыл тасманы кесип, жаңгы мекамны ахчандыла. Къонакъла окуу отуула бла да шагъырейленгендиле. Жаңгы мекамда уа кертти да сейир затла бардыла. Сёз ючюн, аны цоколь

ПАРЛАМЕНТ

Республикалы праволу актланы жарашдырыуу жангы жоруклары тохташдырылгандыла

КЪМР-ни Парламентини президиумуну кезиуло жыйылууун законла чыгарыуучу органны спикерини орунбасары Михаил Афашагов бардырганды. Депутатла кенгешип, законла чыгарыуучу органны кезиуло пленар жыйылууун 22 сентябрьде бардыргыга келишгенди.

Президиумну келечилери «Къабарты-Малкъар Республиканы праволу актларыны юслеринден» республикалы законнга тюзетиуени сюзгенди. Алай бла анда норматив болмаган праволу акты, буйрукну энчиликтери белгиленгенди. Законну жангы редакциясында 39-чу статьясыны 4-чу кесегинде уа законну проекти КЪМР-ни Парламентине федерал законлагы,

КЪМР-ни Конституциясына, Парламентни Регламентине бузукълукъла этилип берилсе, документ авторларына артка къайтарылгыгы шарт тохташдырылганды.

- Республикалы законнга жангы жорукъ да кийирилгенди. Алай бла праволу актыны официальный англатыу болмаса, аны тамамларгы жуаплы орган праволу марданы магъанасын ачыкъларгы борчул этилгенди. КЪМР-ни законларын англатыуу юсюнден эсгертиуу аланы жарашдырыгъа эркинликтери болган субъектле Парламентге берирге боллукъдула, деп билдиргенди Законодательство, къырал къурулуш эм жер-жерли самоуправление жаны бла комитетни башчысы **Борис Мальбахов**.

Андан сора «РФ-ни субъектлеринде жамау-

ат палаталаны ишлерин къурауу битеулю принциптерини юслеринден» Федерал законну проекти да тинтилгенди. Депутатла Астрахань областыны Думасыны РФ-ни Правительствоосуна 2006 жылда 11 ноябрьде къабыл керюлген «РФ-ни субъектлерини араларында Россейни субъектлеринде къырал власть органлагы берилген бир-бир полномочияланы толтурууга компенсация бёлюу фондундан суу бла жалчытуу жумушланы тамамлагы субъекциланы юлешууно жорукъларын тохташдырыуу юсюнден» 668-чи номерли правительство бегимге турлениуле кийириуу юсюнден тилекге да къаралганды.

Парламентарийле «Дезинфекция ара» къырал унитар предприятияны инструктору **Татьяна Ви-
рабянны**, Бахсан шахарны

администрациясыны таматасыны болушлукъчуу **Ильяс Гятовну**, Черек муниципал районну башчысы **Муртазланы Борисни**, Нальчик шахарны жержерли самоуправление советини документле бла жарашдырыуу секторуну къурау бёлюмюно баш специалисти **Ляна Нагоеваны**, Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясыны архитектура эм къырал къурулуш жаны бла департаментини башчысыны къуллугун толтурган **Арсен Нагоевни**, Терк къазакъ аскер жамауатны акъсакъларыны советини башчысы **Василий Бондаревни** эмда Терк-Малка округ къазакъ жамауатны атаманы **Николай Любянны** КЪМР-ни Парламентини Сыйлы грамотасы бла сауугаларгы келишгенди. **КЪМР-ни Парламентини пресс-службасы.**

Шимал Кавказ кюн сайын

Аэропортну орунуна - микрорайон

Ростов областыда «Платов» аэропорт комплексни эксплуатацияга бергенден сора бусагъатда ишлеген хауа гаванны жеринде юйле саллыкдыла. Аны юсюнден областыны губернатору **Василий Голубевни** айтханына таяна, «Интерфакс» билдиреди. Жангы микрорайонда 150 минг адам жашарыкды. Къурулуш ишле келир жыл башланырыкдыла. Бу проекти чегинде 3, 9 млн квадрат метр төменги мюлк сюелликде. Аладан 2, 8 млн. - журтла, 750 минг – социал объектле эмда 350 минг – коммерция мекаяла. Проектге 200 млрд. сом къоратыллыкды.

Эсгертиуу вахтасы

Къарачай-Черкесни ара шахарында къууанч халда Эсгертиуу вахтасы ачылганды. «Поста туругъа Черкескини жаш адамлары киргенди. Биринчи къалаурулукну аскер-патриот арада юйренгенле этерикдиле», - дегенди сёз негер.

Ол айтханга кёре, 36 жылны ичинде школчула Улуу Ата журт урушда туугъан жерибизни къоруулай жоюлганланы сыйын кёредиле. Аны бла бирге къазуатны ветераны Къанаматланы Хамит жигитлени атларын бир заманда да унутурга керек туюлдуо эмда ала бизге сауғалаган мамырлыкны кыты сакъларга тийишлиди, деп чертгенди.

Инсультну тыяргъа юйренгенди

Махачкъалада шахар клиника больницаны врачлары бусагъатдагы медицина оборудованианы болушлугу бла кыйын нейрохирургия операцияла бардырадыла. Ала инсультну тыяргъа онг бередила.

Докторла айтханларына кёре, ала тамырны атеросклероз бузган участканы кетердила. Специалистле билдиргенлерича, пациентни наркоздан эс жыйгандан сора халы олсагъат игилениди. Къыны тап айланууу себепинден саусуз иги кёрюу эмда эшитип башлайды, кёзю къарангы этиуно, солуу тыйылууу унутады. Юч кюнден сора ол юйюне къайтады.

Сати Казанова тойну артха къойганды

Италиячы суратчыга эрге барырга деп турган белгиле россейли жырчы Сати Казанова 300 адам келик, Къабарты-Малкъарда бардырылык бай тойну артха къоярга оную этгенди. «Бу ишге хазырлануу барган кезиуде, - дейди артистка, - мен къууанчы юсюнден оюмуу тюрлендиргенме. Той кёмулюкно тийресинде барырга тийишлиди. Италияда къууанч ариу, къошакъсыз, сабыр боллукъду».

Къонакыла да азыракъ чакырыллыкдыла, дегенди Сати. Кавказда да ётерикди байрам, деп къошханды ол. Алай аны улулугу, алда умут этгенча, боллукъ туюлдуо.

Биринчи эки къатлы поеззд Ростовдан Адлерге тебиргенди

Жангы составны жорууюне эркинликни Ростов областыны губернатору **Василий Голубев**, «ФПК» АО-ну баш директору **Пётр Иванов**, Шимал-Кавказ темир жолну таматасы **Владимир Пастолов** бергенди. Аны аллында уа жангы локомотив бла регионну башчысы шагырейленгенди.

- Поездин кетиуу областыны 80-жылгына аламан сауғады, - дегенди ол. - Хар зат да пассажирлеге таплыкыга этилгенди. Неси да бийик даражадады.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны БУЙРУГЪУ

2017 жылда 1 сентябрьде Адыл-Суу тардан тышген ырхыны хатасын кетериу, излеу-къутхарыу операция, авария-жангыртуу жумушла бошалганлары бла байламлы «Халкыны бла жерни табийгъат кыйынлыкълардан эм техноген хатадан сакълауу юсюнден» Федерал законнга, Россей Федерацияны Правительствоосу 2003 жылда 30 декабрьде къабыл кёрген «Къоркъуулу болумланы юслеринден билдириу эм ала-ны хаталарын кетериу жаны бла бириккен къырал системаны юсюнден» 794-чу номерли, 2007 жылда 21 майда къабыл кёрген «Табийгъат кыйынлыкъланы эм техноген болумланы къауумлагыа юлешуу юсюнден» 304-чу номерли бегимлерине тийишлиликде:

1. 2017 жылда 14 сентябрьде 9 сагъатдан башлап Къоркъуулу болумланы юслеринден билдириу эм ала-ны хаталарын кетериу жаны бла бириккен къырал системаны Къабарты-Малкъарда жер-жерли бёлюмюно кючлерине бла ырысхыларына Элбрус эм Бахсан районлада КЪМР-ни Башчысы 2017 жылда 1 сентябрьде 102-РГ номерли буйругуна тийишлиликде кийирилген къоркъуулу болумну энчи низамын тохтатыргыга.
2. Къоркъуулу болумланы юслеринден билдириу эм ала-ны хаталарын кетериу жаны бла бириккен къырал системаны Къабарты-Малкъарда жер-жерли бёлюмюно кючлерине бла ырысхыларына сакълыкыны регион низамын тохтатыргыга.
3. Къоркъуулу болумланы юслеринден билдириу эм ала-ны хаталарын кетериу жаны бла бириккен къырал системаны Къабарты-Малкъарда жер-жерли бёлюмюно кючлерин бла ырысхыларын харкюнлюк ишни низамына кёчюрюге.
4. КЪМР-ни Башчысы 2017 жылда 1 сентябрьде къабыл кёрген 102-РГ номерли буйругу кючюн тас этгенге санаргыга.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.КОКОВ
Нальчик шахар, 2017 жыл, 14 сентябрь, №108-РГ.

Ыспас

Бирликни, шуёхлукъну эм суюмекликни кючу

Элбрус районда жашаганланы эм кесими атымдан кыйын кюнлерибизде, уллу кёллю болмаганлай, бизге болушлукъ этгени ючюн Къабарты-Малкъарны жамауатына ыразылыгымы билдириме.

2017 жылны 1 сентябринде Минги тау тийресинде Адыл-Суу тардан тышген кючлю ырхы уллу хата келтиргенди, төрт элни республиканы жашауундан бир жанлы этгенди. Бизге сезимли болушлукъну аш-азык чыгарган предпринимательле тапдыргандыла. Ала кыйынлыкъ сынаганлагы аслам продукция келтиргенди. Къабарты-Малкъарны сатыу-алуу заводларыны, комбинатларыны эм предприятияларыны кёбюсю да бир жанында къалмагандыла.

Төрт кюнню ичинде кюн сайын федерал машина жолда бузукълукъланы кетериу жаны бла ишле бардырылган къадар, керекли продуктла Элбрус тийресине МЧС-ни авиациясы бла жетдирилгенди, ызы бла мында жашаганла ала-ны юлешуучу пунктлагыа элтгенди. Кыйынлыкъ сынаган тийреге битеу да бирге 50 тоннадан артыкъ гуманитар болушлукъ жетдирилгенди. Элбрус элни жамауатына ангылаулугы, тёзюмлюго эм болушлугу ючюн битеу жюрегимден ыспас этеме.

Табийгъат хата жетген кюнде ырхы ызгыа тышген Жаппулан Муссаны, Теммолланы Заурбекни, Ёзденланы Магомед-

ЗАЛИЙХАНЛАНЫ Къаншаубий, Элбрус районну жер-жерли администрациясыны башчысы.

17 сентябрь - Агъач мюлкде урунганланы кюню

Жерни чырайыны къалауурлары

Жыл сайын Агъач мюлкде урунганланы кюню сентябрьни хар ючюнчю ыйы кюнюнде белгиленеди. Ол бу магъаналы белюмню айнууна уллу къыйын салган адамланы байрамыды. Аны 1977 жылда тийишли законодательствону къабыл этилгенине жоралаган эдиле.

Республиканы агъач мюлкюню багъалы ветеранлары! КъМР-ни Табийгъат байлыкълэ эм экология министрствосу сизни профессионал байрамыгъыз бла алгъышлайды. Къыйыныгъызы аямай, къудретни бек багъалы, тамаша саугъасын сакълайсыз, ол жашнагъанлай турур ючюн кез-къулакъ боласыз. Саулукълу, насыплы болугъуз, ишигизден къууаныгъыз!

Бюгюнлюкде кеп къыралда экология эм экономика жаны бла агъач магъаналы жерни алады. Ол себепден аны къорууларгъа, айнытуугъа эм аялу хайырлануугъа да аслам эс бурулады. Ол борчну бюгюнлюкде белюмде урунганла бла агъач жарашдыруучу промышленностьда къармашханла толтурадыла.

Быйыл бу мюлкде урунганла байрамгъа ахшы эсепле бла туюбдиле. Къырал салган борчлагъа кере, агъачны тозураган 80 гектары жангыртылгъанды, дагъыда 32 гектарда къошакъ халда терекчикле орнатылгъандыла. Агротехника жаны бла тапландыруу ишле 894,2 гектарда, анга кере башха жумушла да 345,6 гектарда тамамлангадыла. Санитар-багъуу ишле уа 146,4 гектарда бардырылгъандыла, аны чеклеринде 3,1 минг кубометр къургъакъ-сыгъан, чириген терек кетерилгенди эм 2,0 минг гектар жерде агъачны болуму тинтилгенди.

От тюшмезча тийишли жумушла этилгендиле. Ол санда жолла тап халгъа келтирилгендиле, ертенден сакълагъан ызла да тазалангандыла. Ишлени бардырыгъа республиканы таматалары эм Агъач мюлкю федерал агентствосу да болушадыла. Ахыр жыллада белюмде талай къууанчлы зат да болгъанды. «Къабарты-Малкъарны агъач питомниги», «Къабарты-Малкъарны лесхозу», «Къабарты-Малкъарны лесхозу эм агъачны сакълаучусу» деген учрежденияла къуралып, бюгюнлюкде жетишмли кюрешилди.

Къабарты-Малкъарны агъач питомниги 2013 жылдан бери ишлейди. Мында республиканы агъачында битген терекчиклени бла кекенлени ёсдюредиле. Аны жангыдан кюч алгъаныны хайырындан агъачны фондундан тышында терекчикле бла шахарланы, эллени да жалчытыргъа онг барды. Быйыл республиканы питомниги КъМР-ни Табийгъат байлыкълэ эм экология министрствону башчылыгы бла Къабарты-Малкъар Россей бла бирлешгенли 460 жыл толгъанына аталган промышленность эм эл мюлк кёрмючге къатышып, кесини бай продукциясын кёрюзтгенди.

КъМР-ни Табийгъат байлыкълэ эм экология министрствосунда бюгюнлюкде агъачча эмда аны хайырлануугъа учёт бардыргъан бир къырал автомат система (ЕГАИС) ишлейди. Аны хайырындан энди республикада къаллай бир агъач кесилгени, чыгъарылгъаны эмда жарашдырылгъаны белгили болуп турлукъду.

КъМР-ни Табийгъат байлыкълэ эм экология министрствосу.

«Элбрус лесничество» къуралгъанлы быйыл жыйырма жыл толады. Аны бла байламлы биз аны таматасы Ахматланы Маликден ишлерини юсюнден бир ненча соруугъа жууап излегенбиз.

- Малик Магометович, сиз башчылыкъ этген лесничествону жери къаллай бир барды?

- Ол Кенделенден Чылмасха дери созулады. Аны кенглиги 20 368 гектаргъа жетеди.

- Бюгюнлюкде сизни учреждение къаллай ишле бла кюрешеди?

- Бизни эм биринчи борчубуз-агъачны сакъларгъа эмда ол тозурамазча жумушланы бардырыгъады. Ол себепден те-

реклени кесип кетмезча къарайбыз, жерге тюшген къургъакъ бутакъланы кетеребиз, терекчикле орнатабыз, ала иги ёсёрча тегереклерин тазалайбыз. Андан сора да, агъач эркинликсиз хайырланмазча, от тюшмезча эмда башха хаталадан сакъларча, кез-къулакъ болгъаны. Агъач мюлк уллу болгъаны себепли ол Лашкута бла

Герхожан участоклагъа белюнюпдю.

- Сизге бир тюрлю энчи борчланы толтурургъа уа тюшемиди?

- Хау, хар календарь жылгъа кере агъач мюлк-

башха тийишли жумушла бардыла. Озгъан жылны эсеплей айтсакъ, этилтирге керек ишле барысы да толусунлай тамамлангандыла.

- Бюгюнлюкде ишигизден чырмарча проблема-ла бармыдыла?

- Ишибизни энди башлай тебирегенибизде къолу-

«Бизни керекли затла бла жалчытылыныу иги болгъанды»

бузда зат жокъ эди. Энди связь, суу, газ эмда башха затла бла жалчытылынганды.

- Кеп бузукълукъланы ачыкъларгъа тюшемиди?

-Алгындан эсе ала бу сагъатда азыракъдыла. Алай агъачча уллу кёллю болгъанла тубей туруучу-дула. Жарамагъан жерледе от этедиле, кеслерини ызларындан кир-кипчикни жыймайдыла. Аллайла бла ангылатуу иш бардырылады. Болсада жамауат кеси эспирек болмаса, болум тюзелик туююпдю.

- Бусагъатда мюлкде ненча адам ишлейди эмда профессионал байрамыгъыз бла энчи кимни алгъышларгъа сюесиз?

- Бизни коллективде жыйырма эки адам барды. Аланы экиден бири сынамлары болгъан ишчиледиле. Аланы барын

да белгилерчады. Болсада эрттеден бери къармашханланы айтайыкъ, Сотталаны Мурадны, Мечукъланы Исхакъ, Заурбий Хамурзов, Черкесланы Шаман, лесникле Хубулыны Хабибулла, Атмырзаланы Хасан, Этезланы Этез, Тилланы Исмайл, Аслан Батитов иш кёллююклерни бла бирсилеге юлго бола келедиле. Агъачны инженерни Батырбийланы Борис бла баш бухгалтер Геккиланы Мариям да белюмде кеп жылланы уруна келген, аны айнууна уллу къыйын салгъанладыла. Ишчилерибизни араларында тюрлю-тюрлю жыллада республиканы ведомствосуну саугъаларына тийишли болгъанла бардыла.

ТЕМИРПЛАНЫ Анатолий СУРАТДА: (башында) Элбрус лесничествону таматасы Ахматланы Малик.

Бийик, субай наратла тегерекге къууатлыкъ жаядыла

Элбрус аламан таулыжа курортча дунягъа эрттеден бери да белгиледи. Бу жерлеге энчи ариулыкъ берген, адамны кезюн къууандыргъан шартладан бири уа нарат агъачладыла. Аланы ариу ийислери кеплеге дарманлыкъ этеди. Мында тёрт жюзге жууукъ терек бла кекен ёседи.

Ала айтлыкъ къошханларыннан тышында, къар юзюлгенден, ырхыладан, таш оюлгъандан да сакълайдыла. Аны хайырындан тебентин орналган ёзенлеге бла мекямлагъа азыракъ хата жетеди.

Агъачны, саулай да табийгъатны сакълау - «Элбрус» миллет паркны баш борчуду. Аны бла байламлы мында Элбрусну, Огъары Бахсанни бла Огъары Малканы энчи мюлккери ишлейдиле. Паркны жерини 37 минг гектары неда экиден бири биринчисини бойсунуундады. Ол Нейтринодан Азаугъа дериди. Туристле солугъан ме-

кямла да мында орналадыла. Аны ючюн адам хатасы жетип, бир тюрлю бузукълукъ этилмезча, къуруда кез-къулакъ болгъанлай турургъа керекди. Къоруулау жаны бла инспекторлау, участокларында айланып, тереклени кесмезча, от салмазча, болумну тинтгенлей турадыла. Солугъанла хата этмеселе, ёзге къайгы жокъду.

Паркда агъачны жангыртуу эм тазалау ишле да бардырыладыла. Аны бла байламлы энчи участокла-

да тюрлю-тюрлю терекликле да ёсдюрюледиле. Кезиулерни келгенде уа, аланы белгиленген жерледе орнатадыла. Керек болса, ауругъан, чириген, желле бла ырхыла аудургъан тереклени да кетерирге тюшеди. Ол къыйын ишди, болса да аны тамамламай жарарыкъ туююпдю.

Агъач мюлкде ишленгенле пансионатлада, турбазалада, къонакъ юйледе, кафеде, тюкенледе, солуу эм башха жерледе да тазалыкъ сакъланырча аслам эс бурадыла. Ол

ишде алагъа школ лесничествода да бек болушадыла. Табийгъатны жаш шухлары экология жаны бла тюрлю-тюрлю акциялагъа эм суботниклеге да тири къатышадыла.

Миллет паркда агъач мюлк жаны бла таматаны орунбасары Чочайланы Малик профессионал байрам бла биргесине ишленгенли Огъары Малканы агъач мюлкюнден инспекторланы Табакъсойланы Азретни, Хаджиланы Мишаны, Огъары Бахсандан Байдаланы Муратны бла Валентина Гурованы эм Элбрус участокдан Теммоланы Жюнюсюн, Сотталаны Зурабны, Моллаланы Заурну эмда башхаланы профессионал байрамлары бла алгъышлайды. Бюгюнлюкде паркда саулай да эки жыйырмагъа жууукъ адам къармашады.

Анатолий САПРОНОВ. СУРАТДА: Элбрусну агъачы.

Жерлешперибиз тышында

Энчи кьол

ЫЗЛЫ ХУДОЖНИК
Бизни адамларыбыз уллу шахарлада ишлеген жерлеринде бек фахмулулага саналгъанларын билген окъуна этмейбиз. Кесибибизни гитче дунячыгыбыздан чыгъалмай, болгъан затыбызга да багъа бералмай. Алай, шукур, чексиз дунягъа жолла ачхан, космос бла байлагъан хунерли инсанларыбыз бардыла. Аладан бири бусагъатда Санкт-Петербургда жашагъан художник Уяналаны Асланды. Ол абстракционистди.

Нонконформистский искусствону музейини вице-президенти Сергей Ковальский: «Уяналаны Асланы чыгъармалары битеу келлик ёмюрледе да жашарыкдыла. Ол ёлюмсюз художник болгъаны манга баямды»,-

ла. Аслан келечиди. Аны суратларына ушашдырып биреулен бир зат да эталлык туйюлдо, алай теренди, чексизди энчилиги».

Россейде аты айтылгъан къабартлы скульптор Хамид Савкуев: «Бусагъатда Къабарты-Малкъарда Акъкъызланы Якубча, Мухамед Киповча тегереклерине сурат ишлегенлени жыйгъан, барысын да бирикдирген адам жокъду. Уяналаны Аслан аллай адам болалык эди. Ол искусствода энчи «тил» къурагъанды. Усталык жаны бла,

доктору, жазычу Наталья Смирнова.

Шаурдат эски эллирибизден бириди. Кёчгюнчюлюкге дери мында мамыр жашау кыйнагъанды. «Шаурдатдан ариу эл жокъду. Атам мында туугъанды», - дейди, ахтынып, Аслан. Сора, юйлерини туркъуларына таянып, кёп заманны тынгылап турады. Эл оюлгъанды, жалаанда эски школну къабыргъалары сюеледиле, озгъан заманны шагъатларыча. Алай ким эсе да аны кыйырын да бузгъанды, заман неда жел, жауун

Тукъум тамата Уяналаны Виктор эсгереди: «Бек биринчи сени атанг айтхан эди Асланны мастерскою мында орналса иги боллукъ эди деп, Жаннетли болсун, кючлю, керти адам эди».

УСТАЛЫКЪГА БИРИНЧИ АТЛАМЛА
Аслан Вольный Ауулда ёсгенди, Малкъарга уа жууукъларына келип тургъанды. Сабийлигинде спорт бла кюрешгенди. Школда иги окъугъанды, ызы бла университетде инженер-къурулуш факультетни жетишим-

«Шаурдатха келсем, дуняда сезилмеген хауа бла солуйма, къарыу алама»

дегенди. «Пушкина 10» Культура араны президенти Юрий Рыбаков: «Биз 1988 жылда бош тургъан юйню алып, сурат ишлегенлени эм музыкантлары коммунасын къурагъан эдик. Аслан да бизни бла урунады. Искусстводан ангылаулары болгъан адамланы араларында аты белгилиди. Энчилкери барды ишлерин, аны кьолун, аны ызын башхала бла алышындырлык туйюлсе»,- дегенди.

Белгили Евгений Тыкоцкий а былай айтханды: «Бусагъатда художниклени мингле бла санайдыла, алай болур амалы жокъду, нек дегенде ала кёкню келечилеридиле жерде. Ала уа кёп болмайды-

жетишимлеринден сора да, Асланны адамлык шартлары сейирдиле: ол заманнга кёре тюрленмейди, женгдириу не зат болгъанын билмейди. Не жаны бла да бек кючлю адамды»,- дегенди.

Эски элибизде бир кюн

Россейде белгили адамла аллай бийик багъа берген жерлешибиз бла биз да тюбешгенбиз. Журналист эм алим къауум Аслан бла бирге Уяналары кёчгюнчюлюкге дери жашагъан элге – Шаурдатха – баргъанбыз. Ол аллай ариу эм насыплы кюн эди! «Къалай жууукъду Шаурдатда кёк!»- деген эди филология илмуланы

угъай, адамны хатасы жетгени кёрюнюп турады. Кимни кьолу кётюрюлген болур алайсыз да тюп болгъан журтланы ахыр мекеммын бузаргъа?

Жазычу эм кесаматчы Кючмезланы Рая, оюла тургъан школну ишлеп, анда Асланны мастер-

ли бошагъанды. Ол заманда художникле бла танышып, кесини кючюн сынап башлайды.

Юйде Ленинградда сурат ишлерге окъургъа умутун билдиргенинде, атасы ыразы болмайды. Анасы Мариям, чынтты таулу тиширыуча, баш

скою болса, иги боллукъ эди, дейди. Аслан: «Бу мекем ишленсе, мен бек ыразы боллукъ эдим. Манга мастерской болмаса да, музей къуралыр эди. Таулу кийизле, суратла салынган. Кийиз-абстракция суратды. Мен алгъын Шаурдатны битеу юйлерин, белгилери да жокъ болуп кетерле деп бек къоркъама»,- дейди.

иесине къажу сюелмегенди. Алай жашы бошдан жол кёлло болмагъанын сезген эди ол, сора: «Ахшы жолгъа бар»,- деп ашыргъанды. «Анамы ышанганы, ийнанганы мени жуу-аплы этеди. Ишими кесим сыйгенимча тындыралмай къалсам, анам эсиме келип, уялама. Эталсам а – къууанама,

анам мени кёрюп тургъанча»,- дейди Аслан.

Ленинградда биринчи жылларында Асланны юйюнден бир сом да жиберилмегенди. Нек? Кыйналса, артха кыйтып келлик сунгандыла. Ол а къайтмагъанды. Художествову академияда алты жыл эркин тынгылаучу болуп тургъанды.

- Художник болур кючюн, окъуу, билим керекдиле. Кёзлеринг бла кёрюрге, ангыларгъа, сезерге тийишлисе санга дери не зат этилгенин. Мени акъылыма кёре, адам не зат бла кюреше да, анга толусунлай берилирге керекди. Бирле сурат этгени тынч иш сунадыла. Ол терс оюмду. Бек кыйын жумушду. Мен мольбертни аллында чыгъарманы башласам, ахырында не зат боллугъун билмейме. Сезимлериме таянама, акъылыма угъай.

Абстракция суратларымыда Шаурдатны, туугъан жерими ызлары эсленемидиле? Хау. Мен табийгъатдан юйренеме, андан кючлю устаз жокъду. Жарсыугъа, хар картинама да кезиулю жетишимим болуп бармайды. Бирде ишими тамам этгенлей, къарасам – ол жалаанда шёндюге дери этгеними

къайтарыу болгъанын эслейме. Бусагъатда жалаанда чыгъармачылык ише барды сейирим.

Биринчи заманда Ленинградда художникле бла тюбешуле, кёрмючле сейир эдиле, шёндю уа - угъай. Жалаанда чыгъармачылык бийлепди жанмы. Малкъар бир заманда да эсимден кетмейди. Шаурдатха келсем, дуняда бир жерде да болмагъан таза хауа бла солуйма, къарыу алама, - дейди ушагыбызда жигитим.

Къорууу - анасыды

Искусство бла кюрешген адамны жашау нёгери жангылыкды. Нек дегенде чыгъармачылык энчи дуняды, ары атлагъан адам бизни дунядан бир кесек айырылады. Болсада фахмуна сакълар, айнытыр ючюн къадаар анга бир къоруу жибереди. Асланны къорууу анасыды. Аны тилеклери бла жолу ачылгъанды. Алыкъа Уяна улу бизни кёп кере къууандырлыгы баямды. Тюбешулерибиз эттта да боллукъдула.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.
Суратла авторнудула.

Сайпау

Коллективни жаратып, кеталмай къалганды

Шауаланы Юсюнюн кызы Назилия Нальчикде жашайды. Пятигорскда лингвистика университетни бошагъандан сора келген эди ол Чегем райондагы республикалы психоневрология интернатха. Кеси уа башха жерде алгъан усталыгыма кёре иш тапсам, кетерме деген акъылда эди. Болсада ардан-артха ол

умутун унутханды. Бусагъатда интернатда культура жаны бла юйретиу ишни бардырады, маданият-социал иш. Эрттенликден ингирге дери бош заманы жокъду. Саусуз-психолог ойнаргъа, кьолдан усталыкларын кёргюзторге бек сюедиле, Назилия уа алагъа болушады. - Алгъа юйде олтургъандан

эсе, жубана тураим деп келген эдим да, коллективни жаратып, анга терк окъуна юйренип, кеталмай къалгъанма. Таматабыз да бир иги, огъурлу адамды, аны бла бирге уа ишни къаты сурагъан.

Аны ачууланып бир да кёрмезсе, алай интернатда тургъанлагъа терс къарагъанны, аланы кёллерине тийгени

уа бир кюн да тутарык туйюлдо. Саусузгъа, къарыу-сузгъа жаны аурумагъанны мында ишлерге эркинлик жокъду, дейди. Аны ючюн биз барыбыз да анга уллу хурмет этебиз, намыс-сый беребиз,- дейди Назилия.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратны автор алгъанды.

ТЕАТР

Чамы-кюлкюсю, тепсеулери...
оюмлары бла да бай оюн

Озгъан орта кюн а ла къараучугъа «Бир машок ахчам болса эди» деген ишлерин саугъа этгендиле. Аны автору жаш драматург Мударис Багаевди. Постановканы режиссёру уа БР-ни сыйлы артисти, Жаш тёлү премиясыны да лауреаты Азат Зиганшинди. Ол бу ызда дагы да «Страна Айгуль», «Без вины виноватые», «Тополёк мой в красной косынке», «Последнее море Чингисхана» эм башхала бла белгиледи.

«Бир машок ахчам болса эди» спектакль башкирлиде энди ююнчю сезонну барады. Бизни бла кысха ушакларында анда ойнаган халкъ анга суюл келгени билдиргендиле. Чыгъармада автор жашауда ёмюрледен бери тубеген жулукъ, малкёлюк, байлыкъга сатылганлык дегенча эриши ышанла адамны къалай бузганларын суратлайды. Анга къатышханла да кеслерни хунерлери бла аны къараучугъа аңгылау тургъа кюрешедиле.

Бу кюнледе Башкъртостанни Мустай Карим атлы Миллет жаш тёлү театры бизни республикабызга келгенди. Ала Нальчикде Музыка театра Ч.Айтматовну, Ф.Булаковну чыгъармаларына кёре салынган, «Чиполино» жомакны мурдорунда труппа кеси къураган постановкалары кёргозюрюкдю. Къонакыла бери «Уллу гастрольла. Сабийлеге эм жаш тёлүге спектакль» федерал целевой программаны чеклеринде келирге онг тапхандыла. Анга РФ-ни Культура министрствосу себеплик этгенди.

Чирик бай Сафа (Нагим Нургалин, БР-ни сыйлы артисти) жангыз кызы Сюмбюляны (Алтынай Юнусова-Хамматова) не жашлыгына, не ариулуугуна къарамай, кесини мураты толур, бютюн уллу ырысыны иеси болур ююнчю къртах-кърарыусузгъа берирге да угъай демейди. Ол кылыгы кёзлерин ау басханча этип, юйдегиси Минзифадан да (Гульбина Сафулиева) къурулай къалады. Тишируу онсегиз жылдан сора биринчи сюимеклиги Шайх-Исламгъа (Венер Камалов, РБ-ни сыйлы артисти) тубегининден арысында жашаун аны бла бардырууну тюз кёредди. Кызылары Сюмбюля уа Салимни (Салават Юлдашев) сайлагъанын билдиреди.

Сафа юй бийчесин айыплагъа, терслерге кюрешген кезиуде уа кеси да алай таза болмагъаны ачыкъланады. Нияз бай (БР-ни халкъ артисти Ма-

гафур Усманов) келип, ол аны кызына къагыт жазгъанын халкъгъа билдиреди. Оюну ахырында уа ала акиси бир юйюк къурайдыла.

Айхай да, спектакльни ахыры игиди – ол тёрт той бла, къууанч, тепсеу бла бошалады. Алай сагъышландыргъан да этеди – адам юйююн не ююнчю чачарга керекди?! Жангъидан, башхасын къуруар ююнчюму? Байлыкъга талашыр ююнчюму? Бу жаны бла алып айтханда, драматург уллу проблеманы кётюреди эм жашауда тенг тенги бла (сёз ююнчю, Сюмбюля Салим бла) болургъа тийишсин аңгылатады.

Оюнда декорацияны, костюмлары ариулыкларын, тапкыкларын чертирчедди. Аланы кёрген миллетни энчилигин эслейди. Андан сора да, музыкасы, бютонда тепсеулери, аламатдыла. Артистлени аякъ алыуларына ким да сукъланы-

рыкъды. Мында халкъны нарт сёзлерин да эшитиле (Атха нал салганларын да, макъа да аягын кётюрген эди), фольклорларны теренлигин аңгылайса, сезесе.

Ол дагыда тёреледен, адетледен байды. Къолайлы жигитле Европача (ол а бир кесекте чертилгенлей да турады) жашаргъа сюеидиле, болсада кеслерини маданиятларын да а кеннге, узакъгъа къачалмайдыла. Автор бу болумну белгилегени да магъанасы, философиясы уллуду.

Ол жашау кертиликни ачыкълай, моллала окуна ырысыгъа алданганларын толусунлай кёргозтеди. Сора постановкада эфенди талакъ айтынуу, аны ызындан нени къалай этилирге тийишлисин аңгылатханы да сейдирди.

Ким биледи, театр искусствону толу аңгыламай, ол хахилигим эсе, бирсиле кечсинле. Аллай жарыкъ, чамы-

кюлкюсю, лакъырдады да эллек болгъан къууанчлы оюну кезиуде миллет сахнада кёзюбюзге эриши кёрюнген затла болмасала, ариу, таза сезим башхаракъ, бирси амалла бла кёргозюлселе, къараучуга, ыразы боллукъ эдим. Нек дегенде сен аллай жерге къуру кесинг бармайса, къатындагыладан ийменирге уа, айхай да,

суймейсе.

Былайда биреуну ишин эниш этер акъылда туюлюбюз, Аллах сакъласын. Толусунлай алып айтханда, спектакль залда олтургъанга зауукълукъ сынатханы бла бирге аны кёп кере сагъышха кюяды. Драматургия чыгъарманы, сахна оюну да магъанасы, борчу да андады – жашау кертиликни ачыкълай, соруула да кюзгъаргъа. Анга дагыда Шагит Хамматов (Габбла), Рамиль Сальманов (Габдулла), Ильгиз Тагиров (Кулуй), Лейсан Минниганеева (Бибиниса) къатышхандыла. Энци уа Магафур Усмановну, Венер Камаловну, Алтынай Юнусова-Хамматованы оюнларын белгилерчедди.

Гастрольланы юсюнден айтхан заманда уа, къайсы иште да къуру кеси къазанында къайнагъан айныгъан да этмейди, сынам да жыйышдырмайды. Миллет халкълары драматургияларына, сахна искусстволарына уа ол бюгюнлюкде бютюн керекди.

Бизге билдиргенлерине кёре, къонакъ театр бу жол республикабызда ююнчю кереди (эм алгъа орус труппалары келгенди). Мындан арысында да ала кеслерини энчиликлери бла шагъырейлендире, бу ызда ёсгенлерин, ююлгою да болгъанларын кёргозюрле деп ышанабыз.

МОКЪАЛАНЫ

Зухура.

Суратланы **Илья АХОБЕКОВ** алгъанды.

Ыразылыкъ

Жунчумагъандыла,
терк болушхандыла

РФ-ни МВД-сыны Нальчик шахарда управленийыны башчысы полицияны полковниги Теграланы Мараты атына Карашаев атлы орамда жашагъанладан ыспас письмо келгенди. Ала Управленийы участка уполномоченныйлерине 77-жыллык эр кишиге болушханлары ююнчю жюрек ыразылыкларын билдирип жазгандыла.

Письмода айтылгъаныча, быйыл 22 августда фатарладан биринде болушлук керек болгъаны юсюнден кычыркыла чыгъа эдиле. Аланы къоншуда жашагъан кызычкы эшитип, къайгы этгенди. Ол фатарда 77-жыллык пенсиячы жашагъаны, Нальчикде аны жуууклары болмагъанлары белгиле эди.

Эшикле жабылып болгъандыла, биз отууга киралмагъанбыз. Терк окуна полицияга сёлешип, болумну билдиргенбиз. Алайга полицияны майору Амур Бекулов бла капитан Рустам Пихов жетгендиле. Ала мычымый МЧС-ни

кюлукчуларын эм терк медицина болушлукну чакыргандыла, деп жаздыла письмону авторлары. Энци службаланы келечилери жетгенлей, фатарны эшиклерин ачадыла. Аны иесин ала полда жатып турганлай тапхандыла. Ол асыры къаруусздан, столда тургъан телефонга окуна жеталмаганды.

Врачла аны больницагъа жетдиргендиле. Артда белгиле болгъаныча, аны инсулт басхан эди. Болушлук заманында этиленини хайырындан бюгюнлюкде эр кишини жашоуна, саулуугуна да кюркюу жокъду.

Больницадан чыкгъандан сора аны башха шахарда жашагъан жуууклары кеслерине алгандыла. Полицияны участка уполномоченныйлери Амур Бекулов бла Рустам Пихов кеслерини борчларын бет жорыкы толтуруп, къоншубузгъа болушханлары ююнчю ала саулууларыны тилейбиз, деп жаздыла письмода.

Юйрету

Хакъсыз онлайн билим
беруу программа

«Жюзкюнлюк воркаут» билим беруу программаны кюз арты кесеги 23 сентябрьде башланарыкъды. Аны кезиуде жаланда орамлада спорт майданлары хайрыланып кесинг тап халгъа къалай келтирирге болуугу юсюнден сёз барлыкды.

Жюзкюнлюк воркаут – ол хакъсыз, онлайн билим беруу программады. Кеси да адамла саулууклу жашау этууну эм физический тириликни юслеринден толу хапарлы болуруна бурулупду. Битеу дуняда инсанлагы бирикдиреди: талай жылны ичинде анга 15 минг адам къатышханды. Энцилиги – аны бла ким да жыл санына, спорт жаны бла хазырылгъына да къарамай хайыраныргъа онг табарыкъды.

WorkOut (воркаут) – орамлы субкультурады, аны жараулагъа, инсанни не жаны бла да айныуна, социаль-

ный тириликке кёз къарамады кесикады. Программаны мурдорун 3-4 упражнениндан къурагъан комплекс тренировкадыла, ала бири бирини ызындан солумагъанлай этиледиле. Анга къатышханла къошакъ халда инфопост билдириуле бла жалчыталадыла, алада сорууларына жууапла да табарыкъдыла.

Программаны юсюнден толурак информацияны проектни сайтын да <https://workout.su> 100 табаргъа боллукду, анда къатышыргъа сыйгеллеге жазуу башланганды. Къошакъ билдире алыр ююнчю а, аны координаторуна – Антон Кучумовха сёлешигиз: 8-905-528-15-15; **неда anton @ workout.su.**

«WorkOut: фитнес городских улиц» www.workout.su проектни материалларына кёре «КБР-Медиа» ГКУ-ну пресс-службасы.

Усталыккыны ёсюрюу

Аты айтылган журналистни кыйматлы дерси

Кёп болмай Къабарты-Малкър кырал университетде белгили журналист, жазуучу, «Российская газетаны»

халкыла аралы информация бёлюмюню редакторуну орунбасары Максим Макарычев эмда аны коллегасы редак-

цияны филиалыны таматасы Галина Адерехина тарых, филология эм журналистика бёлюмледе окугъан студентле бла тубешгенди.

Максим Александрович жазуу иш сейир, аны бла бирге кыйын да болганын айтханды. Фидель Кастрону юсюнден белгили китабын кылай жазганыны юсюнден да хапарлаганды. «Мен эки жыйырма кюн отпуск алып, суткагъа оюч сагъат ишлеп турганма. Фидель бла Че Гевараны туюшомде окуна керюп башлагъан эдим», - деп кюеди ол.

Макарычев, жаш адамлагъа журналистиканы тасхаларыны юсюнден билдире, окугъанлай туругъа кере-

клисин чертгенди. Китапланы кючлерини юсюнден айта, ол Шолоховну «Тихий Дон», Достоевскийни «Братья Карамазовы», Маркесни «Сто лет одиночества», Ремаркны «Три товарища», Булгаковну «Мастер и Маргарита» дегенча чыгъармалары аны ич дуниясын тюрлендиргенлерин букъдурмаганды. Жазуучу Къабарты-Малкърны адам-

ларына да жарык тубегенлери ючюн энчи ыразылыгын билдиргенди.

Ол кюн къонакыгъа кёп соруу да берилгенди. Тубешуно ахырында Максим Макарычев жаш коллегаларына бийик жетишимле тежегенди, сора журналист алдамазгъа, кесине кертичилай кылыргъа борчу болганын эсертгенди.

МАГОМЕТЛАНЫ С.

КЪУЖУР ШАРТЛА

Америкалы ата-бабаларыны осуяты бла сюдню юйюм алганды, французлу уа – центнер алтынны

Жер башында жашагъан инсан-ны мураты барды: бир зат да этмегенлей, ахшылыкыла табаргъа. Сёз ючюн, билмей тургъанлай, Москвада сталинли бийик юйледе экиге айланган ыннасындан кыалган фатарны иеси болургъа. Аллай умутларыбыз жокъду демеги! Кертиди, бирде аллай игилик сакъламагъан жерден чыгъады, ол заманда сейиртамашагъа кыаласа.

Осуят кыагъытха кёре - Фемида

Бу кюнде жыл саны жетген америкалы Джордж Беквит билмей тургъанлай Личфилд округда (Коннектикут штат) сюдню межамыны иеси болганды. Онтогъунчу ёмюрден кыалгъан тынгылы таш юй. Белгили болганыча, 1803 жылда Беквитни ата-бабалары Коннектикутну властьларына сюдню межамын сюерча кеслерини жер юлюшлерин берген эдиле. Ол заманда ала этген келишимге кёре чиновникле бу ырысханы целевой халда хайырланмаса, ол биринчи иесини

туудукларына кыайтарылады.

Ол оную бююнлюкде да кючюн тас этмегенди. Алай бла быйыл жайда особняк Фемидагъа кыулук этгенлеге тарлыкъ этеди деп, алагъа жангы межам излеп тапхандыла.

Эскини уа, тюз ангылагъансыз, Беквитлени бусагъатда жашагъан тукъум келечилерине бергендиле. Кертиди, 78-жыллыкъ пенсиячыгъа тарых багъалылыккыны тап халда тухан кыйын эди, аны себепи ол аны жер-жерли жандаурлуку фондха сатханды.

Байлыкдан кыачханды

Боливияда артык белгили болмагъан Томас Мартинез деп бирелуен жашап болганды. Юй бийчеси бла кыартлыгында айырылганды, андан сора аны карьерасы тюзелмегенди: ол ичип тебирегенди эмда наркотикле да сатханды, алай бла бомж болганды.

Бир жол эрттенликде Томас, тёредеча, орамда шинтикде уянганды – алайда уа полиция наряд. Бек осалы уа ала тюз ол жатып тургъан жерге атланганлары

эди. Ол игиге туюлюдо деп, 67-жыллыкъ аппа терк алайдан кыачханды.

Нек излей эдиле да аны? Мартинезни алгъыннгы юй бийчеси анга алты миллион доллар кыойгъаны ючюн. Кыачынчыны битеу дуния излегенди, аны юсюнден газетледе да жазгандыла, жарсыугъа, латиноамерикалы трущобалада аланы окумайдыла. Мартинез кыйда болганы алтыкъа белгисизди, алы миллион а аны сакълайды.

Битеу заууклыкыла - футболчулагъа

Эки жыл мындан алгъа Англияны шимал жанында Бишоп-Окленд шахарчыкда 79-жыллыкъ Колин Роуэлл дуниясын алышханды. Сабийлери, жуууклары болмаганды. Аны банк счётунда уа 300 минг фунт стерлинг жыйылганды (400 минг доллар чакълы бир). Кимге жетерикди ол ахча?

Белгили болганыча, Роуэлл битеу жыйганын шахар футбол командагъа осуят этип кыойганды. Аны аты шахарныкычады: «Бишоп-Окленд». Улуу болмагъан клуб, алай жюз жылдан

артык тарыхы бла.

«Кёп жылланы ичинде команда Роуэллни кыуандырғанлай тургъанды, ол анга жетмиш жыл заманны табынганды, жашауну ахыр кюнлерине дери», - деп ангылатды ёлгенни адвокаты. Анга жууапха уа клубну директору юйдеги стадионну трибуналарындан бирине жандаурлуку этген кыартны атын атаргъа эмда аны кюйдюргенден сора ёлок букъусун ол сойген футбол майданы башындан себерге сёз бергенди.

Миллионну кыалгъан-кыулгъанлары

Австралияда кыартыгъанлары юйюнде 85-жыллыкъ тиширйу ауушханды, ол жууукларына 950 минг евро кыойганды. Кертисин айтханда, ахыр жыллада юйюр жарашып жашамаганды, жуууклары кыарт кыатынны аслам заманны жокъламай тургъандыла. Аны ауушханын билгенлей а, ала кыартланы юйюне мычымай жетгендиле.

Алай аланы кыуандырырча зат жокъ эди. Беш

миллион чакълы бир евро ауушханын отоунда матрас туюнде кертиден да бар эди, алай валюта ууак жырттылып эди. Полиция кыатышмаганды, банкда уа банкноталаны номерлери бла жанындан чыгъарып керюрге боллугъун билдиргендиле. Алай ынна ахчаланы алай ууак жыртханды, аланы жалаанда бир аз кесекчиини номерлерин тохташдырырча онг табылганды.

Алтын букъдурулгъан таша жерле

Былтыр француз шахар Эвреде жашагъан биреленнге наследствогъа уллу болмагъан юй жетгенди. Ол анда жыйылгъан эски затланы тёрерге акъыл этгенди. Алай билмей тургъанлай шкафлары биринде алтын ахчалары бла темир орунну тапханды. Олсагъат юйюне иеси излеу ишлени башлаганды, алай бла ол бир ненча аллай таша жерни билгенди.

Битеу да бирге аны кыолуна бир ненча алтын гырт эмда ол темирден

кыуолгъан беш минг ахча тюшгенди. Ырысханы 60 жыл мындан алгъа закон халда сатылып алыннганыны официал кыагъытлары да табылгандыла. Алтын затланы битеу да бирге ауурлукулары 100 килограмм болганды, рынок багъасы – 3,5 миллион евро, иесини атын айтмайдыла, аны кыоркыусузлугу ючюн.

Эдвард ЧЕСНОКОВ.
«КОМСОЛЬСКАЯ ПРАВДА» газет.

Танымагъанларына - уллу саугъа

Португалиядан бай Луис Карлос де Норонья 42 жылында кетгенди жашауундан, жуууклары жокъ эдиле. Ол ауушхан кюн аны адвокатлары сейир хапар бла онжети португалиячыгъа сёлешгендиле: сизге ахча тийишлиди – келигиз да, кыол салыгъыз деп. Энци кёз кыарамы болгъан Луис ёлорюню аллында телефон справочникни сайламай ачып, танымагъан адамларыны тукъумларыны жазып алганды, сора аланы хар бирине экишер минг евро кыойганды.

ПСИХОЛОГНУ ЭСГЕРТИЮ

Александр НЕВЕЕВ,
психология илмуланы кандидаты:

Кыйналмай туюшген ахчаны унутуп кыоюгъуз

- Кёпле суюдиле кыйналмай ахча кыоллу болургъа, билмей тургъанлай, ауушхан ата кыарындашларындан ырысхы кыалыр деп да ышанадыла. Тёрердеги адамла омак машиналада айланадыла, жуудузу артистле багъалы ресторанда кечинедиле, урунган адамла лотореяда кытадыла...

Жетишим бек жууук керюнеди. Орталык жашагъанладан эсе миллионерле уа иги да азыдыла. Чирик бай болурча, жашауда сёлери баргъан жууукыла, ата-бабаларындан келген даражалы тукъум тарых керекдиле, бош болумдан кыуралмайды уллу ахча.

Сёзсөз, «женгил жол излеу умутладан» кыутулургъа кыйынракды. Алай ахчагъа тюз кёз кыарамны кыураргъа уа жарайды эм ол бек керекди. Эм алгъа кыолайлыккыны угъай, карьера ёсюню эмда тохташхан халлы фойда туюрююню излерге тийишлиди. Ахчаны да аялу жюрютюрге юйренирге. Алгъа кесигизни атыгъызыны иги бла айтдырырча ишлегиз, артада уа атыгъыз сизге ишлеркиди.

Юйюр

Жарык муратларыгыз толсунла!

Юйюр кўрау хар инсанни да жашауунда эм мағаналы ишледен бириди. Бу күнде Кульчаланы Хабибуллахны кызы Залинаны бла Тохов Аюесни жашы Азаматны тойлары болганды.

Залина Нальчик шахарны инфекция поликликасыны консультация кабинетини инфекционист-врачыды, Азамат а Нальчикде 15-чи суд участканы специалистиди.

Биз да, аланы жарык тойларында айтылган алгышлага кышула, насыплы, узак ёмюрлю, саулукул болурларын тежейбиз. Бир бирни ангыларга, бир биригизге кыйгырырга, кечерге юйренигиз.

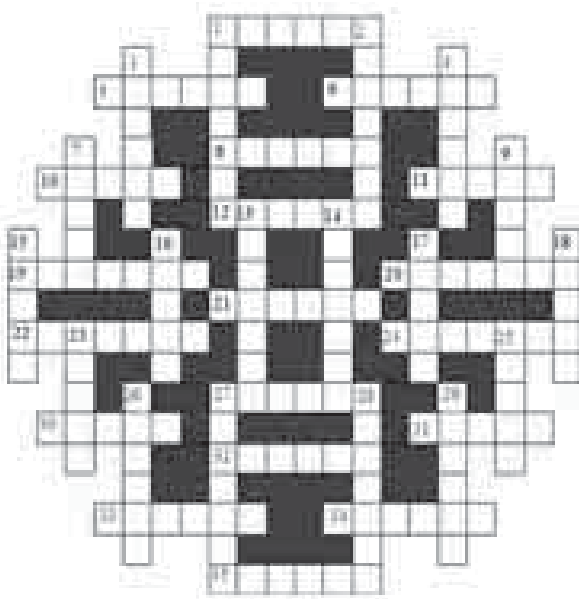
Таматалага намыс эте, жашлагга юлго бола, сабийлеригизни ариу юйрете жашагыз! Юйюгюзде жарыктык, ырахатлык болсун!

ЭНИНЕ: 1. Аны бла кыан алгандыла эртте. 5. Кесинден кючлюге квор..... болурга суйгенле кепдюле. 6. Бек иги. 8. Гара суу. 10. Чам жыр. 11. Жашла чададыла, кызыла аны жыядыла. 12. Бек кыаты мекям. 19. Музыка жанр. 20. Сууда балык тутхан. 21. Улуу таба. 22. Жулдузла. 24. Терек бутак сынмазча салынган болушлук. 27. Затны юрююуде саклык. 30. Кыралла арада аскерчиле аланы саклайдыла. 31. Жылтырауук кумач. 32. Шималда жарты айрыкам. 33. Эрттеги аскерчини кереги. 34. Юй башы. 35. Намазны ары айлангы этедиле.

ЁРЕСИНЕ: 1. Гитче сабий. 2. Келини аллында ау. 3. Жарага салынады. 4. Кыяда аяк тутар жер. 7. Таулу суусап. 9. Жарыктык берген зат. 13. Халкда оноусулук болум. 14. Уучу. 15. Синтетика кумач. 16. Тыш кыралда кыонак юй. 17. Гытыуаны Максимни поэмасыны жигити. 18. Саханы адамы. 23. Дарий жаууук. 25. Киши харетине кыол жетдириучу. 26. Кылан тау. 27. Хар жерге да жетиучу, сёзчу адам. 28. Ала юч юз жыл жашайдыла дейдиле. 29. Бир-бир кыраллада аскер чын.

СЁЗБЕР

ГАЗЕТНИ 156-чы НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАНГАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 7. Жабышмак. 8. Бахсанчы. 9. Билан. 11. Жилик. 12. Кырашауай. 15. Чарлак. 18. Гылмай. 19. Блиндаж. 20. Саклык. 21. Башлык. 24. Тынгылау. 26. Байлык. 27. Кишлак. 31. Журналист. 33. Жарлы. 34. Тийре. 35. Кыоншулук. 36. Устазлык.
Ёресине: 1. Табийгыат. 2. Чыран. 3. Басмач. 4. Кыаймак. 5. Тазир. 6. Эчкиагыч. 10. Ашхана. 13. Баймактык. 14. Кыркынжик. 16. Алчылык. 17. Кызауат. 22. Кырпак. 23. Саксофон. 25. Тактырлык. 28. Кындусу. 29. Асбест. 30. Алаша. 32. Линза.

Ыйыктыгга гороскоп

16 сентябрьден 23 сентябрьге дери

КЪОЧХАР. Бу ыйыкда сизни чыгармачылык жаны бла оюмларыгыз аслам болукдула. Суймеклик да тынчылык берлик тойюлдо. Бу күнде сизге бек ахшыдыла, насып сагыатларыгыз да кеп болукдула.

ТАНА. Бу кезиуде юйюгюзден чыгарыгыгыз келмей турлукду. Нек дегенде юйюр от жагагыз бусагытта бек жылыды, жарыкды. Жууук адамларыгыз бла арагыз да игиди, ала да сизге не жаны бла да болушлук этерге хазырдыла.

ЭГИЗЛЕ. Сейир болумлага, ишлеге тюбериксиз, керекли адамла бла ушакыла да бардырлыксыз. Эрттеги шухларыгыз бла байламлыкларыгызны жангыдан кўрагыз, жууукларыгызны жоклагыз.

АЙЫРЫЧАБАК. Сиз ырыскы жаны бла кыолайлыгыгызны тапландыргга болуксуз. Хайт десеги, ишигизде алган хахыгыз да иги да ёсери ги баямды. Бу ыйык сатуу-алуу жумушлагга да бек игиди.

АСЛАН. Тыш сифатыгызны, ич дунягызны аруулугу кыатыгызда адамланы бир заманда да уллу келлюлей кыомаучусун сиз кесигиз да бек иги билесиз. Бу күнде да алай болганлай турлукду. Жангы билим алгырга да ахшы кезиуду.

КЫЗ. Бу ыйыкда жюрегигиз ырахат болукду, алгын жарсыуларыгыз бир жанына кетип, кезиуде тынчыктыгга берликдиле. Тёгерекдеги жабыдан шошлук бийлеген жерчикде солурга излерикиз. Жюрегигиз тархан солудан кыачмагыз.

БАЗМАН. Тёгеректеги адамлага ариу айтыгыз, аланы жарсыуларына уллу келлю болмагыз. Бюгюн жюрек тынчылык табалмай тура эсегиз да, тамблагы күнден тюнголюп кыалмагыз. Суйген адамыгызны келюн жарык этерге кюрешигиз.

АКЫРАП. Бу ыйыкда жангы танышуула болукдула, дейдиле жулдузла. Ала сизни кыдарыгызны ахшы жанына тюрлендирге да себепдиле. Кертиди, аны жаланда бир кесек заман озгандан сора сезериксиз.

МАРАЧУ. Бу сагытта жолоучулукга атлангырга аламатдыла. Узак жерлеге барырга келленип эсегиз, бусагытта ол муратыгызны жашауга кийирге кюрешигиз. Студент эсегиз а, окыуугузга уллу келлю болмагыз.

ТЕКЕМЮЮЗ. Кеси кесигизге кел этдирип, мударлыкты хорлатмазга кюрешигиз. Хар атламыгызны иги сагышланып алай этигиз. Жоллада да саклык изленеди, машинаны жюрте эсегиз а, бютанда.

СУУКЫЙ. Юйюрлюе кеслерини жашау нёгерлери бла кёбюрек заманы оздурурга тийшидиле. Жууук адамларыгызны келлерине тийген эсегиз, аладан кечгинлик тилегиз. Бу күнде жюрек кыйынлыкларыгызны женгиликке эталлыксыз.

ЧАБАКЫЛА. Шёндю төгеректеги айтатландыргга, хар затыгызны тазаларга келленип турасыз. Ол а саулугузга да себеплик этерикди. Саулай алып айтханда, бу ыйык ахшы урунууга бек игиди. Аны эсеплери да кыуандырылдыла.

Учредитель: Кыабарты-Малкыар Республиканы Парламенти бла Правительствосу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Ж.Ж.

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МОКЪАЛАНЫ Зуура (беломно редактору),
ТИКАЛАНЫ Фатима (беломно редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кўруулау жаны бла Кыабарты-Малкыар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагга КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службысы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33

Номерге графикте кёре 19.00 сагытта кыол салынады. 20.00 сагытта кыол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГАНЛА:

Мокъаланы Зуура - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарыны орунбасары; Гельяны Валентина - (1, 2, 4, 6-чы бетле), Зезаланы Лида - (3, 5, 7, 8-чы бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 1168
Багысы 10 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин аты проспекти, 5
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru